

Egyházi Képviseelő Tanács

szeptember 18-án tartotta III. évnegyedi ülését, melynek tárgysorozatán szerepeltek az állandó bizottságok jegyzőkönyvei, az elnöki elintéztet gazdasági és adminisztratív ügyekről, a teológiai hallgatók lelki neveléséről és a felvételi vizsga eredményéről szóló jelentések, valamint az egyházi központ pénzügyi helyzetéről és a pénzügyi ellenőrzési tevékenységről előterjesztett jelentések.

Egyházköri közgyűlések

A *székelykeresztúr-udvarhelyi* egyházkör közgyűlése augusztus 9—10. napjain volt a homoródszentpáli egyházközségben. A szombati istentiszteleten Katona Dénes székelyderzsi lelkész prédikált, vasárnap Kovács István homoródújfalvi lelkész végezte a szószéki szolgálatot.

A *kolozs-tordai* egyházkör évi rendes közgyűlését augusztus 16—17-én tartotta a bágyoni egyházközségben. Az első nap a szószéki szolgálatot Sándor Botond nagyenyedi lelkész végezte. A vasárnapi istentiszteleten Rezi Elek prédikált (2Kor 3,11), aki hat évi szolgálat után egyben kibúcsúzott az egyházközségből. A közgyűlés keretében dr. Kovács Lajos püspök felavatta az új lelkési lakást.

A *sepsiszentgyörgyi* egyházkör közgyűlését augusztus 16—17. napjain tartották meg a kökösi egyházközségben. A szószéki szolgálatot szombaton Fazakas Károly ürmösi lelkész, vasárnap Albert Lőrinc bölöni lelkész végezte.

A *maros-küküllői* egyházkör közgyűlését szeptember 13—14-én tartotta Nyárádgálfalván. Az első nap Andorkó Ferenc bözödi lelkész prédikált, vasárnapi istentiszteleten a szószéki szolgálatot Nagy Endre sárosi lelkész végezte.

A közgyűlések tárgysorozatán az esperes évi jelentése mellett a család- és beteglátogatási, valláserkölcsi, szórványgondozási beszámolók szerepeltek.

A kolozs-tordai egyházkör közgyűlésén az egyházi központ részéről jelen voltak: dr. Kovács Lajos püspök és dr. Gyarmathy Árpád főgondnok Mikó Lőrinc kíséretében. A többi gyűlésen az egyházi központot András György előadótanácsos képviselte.

A közgyűlések szeretetvendégséggel értek véget.

Lelkésztovábbképző tanfolyam

szeptember 1—12. között volt, a következő lelkészek részvételével: Szathmári József, Balázs Tamás, Lőrinczi Károly, Fodor György, Márkos Ervin, Nyitrai Csongor, Fazakas Endre, Buzogány Sándor, Kovács Sándor, Kiss Gergely, Csongvai Attila, Fekete Attila, Kibédi Pál, Lakatos Gyula, Bíró József, Németh Sándor, Kozma Albert, Nyitrai Levente, Albert Lőrinc, Bedő Béla és Máthé Sándor.

A tanfolyam tárgykörét képezte bibliKateológiából: a bibliakutatás eredményei (Dr. Szabó Árpád); rendszeres teológiából: az unitárius egyház istentana; unitárius egyháztörténetből: az erdélyi unitárius reformáció története (Dr. Erdő János); gyakorlati teológiából: A szónoklás művészete (Zsigmond Ferenc); Az egyházi énekhar szervezése és működése (Péter Lóránt); Az egyházi műemlékek és műemlék-tárgyak gondozása (Gyulai Pál). Közérdekű kérdésekről meghívott előadók tartottak ismertetést.

A továbbképzőn résztvevő lelkészek meglátogatták az aranyosrákosi, torockói és torockószentgyörgyi egyházközségeket.

Szeptember 7-én a vasárnapi istentiszteleten lelkézi szolgálatot végeztek: Csongvai Attila a belvárosi, Bíró József az irisztelepi és Máthé Sándor a monostori templomban.

Lelkésznevelés

Nyári gyakorlati munkát végeztek a teológiai hallgatók a kijelölt egyházközségekben, az illetékes lelkész irányításával.

A *felvételi vizsgát* a Protestáns Teológiai Intézet I. évfolyamára július 15—22 napjain tartották meg.

A *Protestáns Teológiai Intézet* szeptember 14-én tartotta évnyitó ünnepélyét; az áhítatot Rezi Elek tanársegéd végezte.

Püspöki vizitáció

Szeptember 21. és 26. között dr. Kovács Lajos püspök folytatta vizitációját a maros-küküllői egyházkörben. A hat nap alatt a következő egyházközségeket látogatta meg: Szabéd, Pipe, Rava, Bözöd, Bözödújfalú, valamint a szásznádasi leányegyházközséget. A vizitációban részt vett dr. Kovács Lajosné főtisztelendő asszony, dr. Barabássy László főgondnok, András György előadótanácsos, Tana Ferenc főszámvevő, valamint Kolcsár Sándor esperes, Inczeffy Károly és dr. Murvay Sámuel felügyelőgondnokok. A vizitáció keretében keblitanácsi gyűlést tartottak, megvizsgálták az egyházközség ingó és ingatlan vagyonát és ügyvitelét. Az esti istentiszteleteken dr. Kovács Lajos püspök prédikált. A püspöki látogatás szeretetvendégséggel ért véget.

Személyi változások

Dr. Izsák Vilmos a Protestáns Teológiai Intézet unitárius előadótanára szeptember 1-i hatállyal 45 évi szolgálat után nyugalomba vonult.

1919. július 29-én született Brassóban; teológiai tanulmányait az Unitárius Teológiai Akadémián végezte az 1937—1941. években. 1941-től 1943-ig segédlelkész a kolozsvári egyházközségnél; 1943-tól 1949-ig a kolozsvári unitárius főgimnázium vallástanára; 1949-től 1959-ig az Unitárius Teológiai Intézet titkára; 1959-től 1973-ig a Protestáns Teológiai Intézet főtitkára; 1973-tól előadótanárként szolgált a Teológiai Intézetnél. Nyugdíjas életére Isten áldását kérjük.

Pálfi Dénes brassói gyakorló segédlelkész augusztus 1-től áthelyezést nyert a bethlenszentmiklósi egyházközségbe.

Rezek Elek bágyoni lelkészt a Protestáns Teológiai Intézet Tanácsa szeptember 1-től tanársegédnek választotta meg.

Pap László bözödkőrispataki gyakorló segédlelkész szeptember 1-től a bágyoni egyházközségbe helyeztetett át.

Szász Ferenc kolozsvári segédlelkész október 1-től áthelyezést nyert a brassói egyházközségbe.

200 éves az oxfordi Manchester College

A Manchester College az angol unitárius egyház teológiai főiskolája, ahol egyházunkból az utóbbi fél évszázadban sok lelkészjelölt tanult, június 30. és július 6. között tartotta megalapítása 200. évfordulóját. Az ünnepségen, mint az intézet volt hallgatója, jelen volt dr. Kovács Lajos püspök is.

Június 30. és július 3. között egy sor előadás hangzott el, megbeszélésekkel, főképpen az Intézet kétszázéves történetével kapcsolatban. Maga az ünnepség tulajdonképpen július 5-én és 6-án folyt le, amelyen az oxfordi egyetem rektora és a különböző egyetemi fokú intézetek számos professzora, a College elnöke dr. Lancelot Garrard professzor, Tony Cross igazgató, sok egyházi és világi meghívott, és az Intézet egykori hallgatói vettek részt. A hivatalos köszöntők során, mint az egyik legidősebb élő vendiák, dr. Kovács Lajos püspök is köszöntőt mondott, visszaemlékezve a College-ban az 1932—34. években töltött időszakra. Beszéde során köszönetet mondott az Angol Unitárius Egyháznak és az Intézetnek azért a lehetőségért, hogy fiatal lelkészeink évtizedeken át ösztöndíjban részesülhettek, az angol nyelvet elsajátíthatták, és teológiai téren tovább képezhették magukat.

Az Unitárius Világszövetség (IARF) franciaországi teológiai konferenciája

Az 1913-ban Párizsban tartott kongresszus óta világszervezetünk, az IARF, először rendezett teológiai konferenciát Franciaországban, az ottani Szabadelvű Protestáns Szövetség meghívására. A konferencia munkálataira Montpellierben, a Protestáns Teológiai Fakultás helyiségeiben

került sor július 7—11. között. Összesen 76-on vettek részt 11 országból, a különböző tagscsoportok képviselőiben. Egyházunk részéről dr. Erdő János főjegyző és dr. Szabó Árpád teológiai tanár voltak jelen. A konferencia szervezője és munkaprogramjának irányítója dr. André Gounelle, a rendszeres teológia ottani professzora volt. A résztvevőket üdvözölte Jean Ansaldi, a Teológiai Fakultás dékánja és Benjamin Muller, a Protestáns Egyház Regionalis Tanácsának elnöke.

A konferencia egyike volt azoknak a regionális teológiai gyűléseknek, amelyeket az IARF szervezett az 1987. évi kongresszus előkészítésére. A főtéma megegyezett a kongresszuséval: „World Religions Facing Modern Times“ (A világ vallásai szemben a modern idővel). A konferencia kettős irányban próbált tájékozódni: 1. Megvizsgálja korunk valóságát, mint modern időt, megérteni az általa kibocsátott jeleket, fel fogni kihívását. 2. Felelni arra a kérdésre, hogy a vallásnak van-e eligazító válasza a modern idők nagykorúvá vált embere számára. Ez azért is fontos, mert mindenik vallás éppen belső lényegénél és külső szervezeténél fogva egyrészt a kijelentésen alapszik, másrészt erősen kötődik a hagyományhoz. A konferencia azt próbálta megállapítani, hogy a Szentkönyvnek és a hagyománynak, mint tekintélynek milyen szerepe lehet a vallások hatása folytonosságának megőrzésében és fejlesztésében.

A témát három előadás világította meg: előadók voltak Christiane Delteil (Franciaország), Moriichi Yamazaki (Japán) és Leonard Steenberg (Franciaország). Emellett a résztvevők nyelvek szerinti (angol, francia, német) munkacsoportokban további hat előterjesztést tárgyaltak meg és dolgoztak fel, amelyek két téma köré csoportosultak: 1. „The Authority of Tradition“ (A hagyomány tekintélye), a dolgozatok készítői dr. Max Ulrich Balsinger (Svájc), Fabien Ouamba (Kamerun), dr. Gene Reeves (Egyesült Államok); 2. „The Interpretation of the Sacred Scriptures“ (A Szent Íratok értelmezése), a dolgozatok készítői Negumi Nakamura (Japán), dr. Andreas Rössler (Német Sz. K.), dr. Szabó Árpád (Románia).

A konferencia kiemelkedő eseménye volt a francia protestantizmus történelmi nevezetességű helyeivel való ismerkedés, melyben a résztvevők osztoztak a „comisardok“ hitükért folytatott százados (1685—1787) küzdelmében, és emlékeztek azok szenvedésére, akik hűségesen kitarítottak hitük mellett. Mély benyomást tett, hogy a hugenották öröksége ma is élő és erős a francia protestánsok hitében. Küzdelmüknek az az elv adott értelmet és célt, amely a mi unitárius hitünknek, de az IARF alkotmányának is az alapját képezi: a lelkiismeret szabadsága a vallás megélésében.

A konferencia megállapításainak összegezése során dr. André Gounelle így fogalmazott: „A mi kérdésünk nem az, hogy a modern időt válasszuk-e a hagyománnyal szemben vagy a hagyományt a modern idő helyett, hanem hogy miként tudjuk a kettőt összefogni egy dinamikus szintézisbe. A szabadelvű protestantizmus erőssége éppen abban volt és van, hogy erősen kötődött a múlthoz, de ugyanakkor nyitott tudott lenni a modern idők új kérdéseivel szemben. Számba kell vennünk korunk kérdéseit, ezek korábban a Biblia történetkritikája, és a tudományos felfedezések, újabban a vallások pluralizmusa, az ökológia és a sürgető etikai problémák. Úton vagyunk a 21. század felé. Haladnunk kell előre, új tapasztalatokat szerezve. Nyitottnak kell lennünk az új iránt,

és nem félnünk a változásoktól. Ugyanakkor nem szabad elfelejtenünk, hogy a folyamat, amelynek részesei vagyunk nagyon régen kezdődött, és iránya az általunk már nem követhető távoli jövő felé mutat. Mi örök keresők maradunk életutunkon, amely arra kötelez, hogy a modern időt egyszerre vegyük komolyan és viszonylagosan. Az csak egy szakasza utazásunknak, és nem az utolsó szó, a holnap felé tartó ember számára.“

Elhunyt Justin Moisescu pátriárka

A Román Ortodox Egyház főpásztora, 76 éves korában, július 31-én elhunyt.

Az Argeş megyei Albeşti községben született 1910. március 5-én. Tanulmányait a Cîmpulung Muscel-i teológiai szemináriumban végezte, majd kiemelkedő minősítéssel fejezte be az Atheni Egyetem Teológiai Fakultását, ahol később megszerezte a teológia doktora címet.

A hazai és a külföldi ortodox teológiai intézetekben működött mint tanár. 1956-ban megválasztották Erdély érsekévé; 1957-től 1977-ig Moldova és Suceava érseke volt. 1977. június 19-én választották a Román Ortodox Egyház pátriárkájává.

Justin Moisescu egész tehetségét és minden erejét az egyház és a nép szolgálatának szentelte, amelyhez tartozott. Széleskörű alkotó egyházi és teológiai tevékenységet fejtett ki. Előmozdította a hazai vallásfelekezetek jó ökumenikus kapcsolatait, hozzájárult a közöttük levő kölcsönös tisztelet és megértés szellemének biztosításához. Egyháza nemzetközi kapcsolataiban, következetesen küzdött a vallásfelekezetek hozzájárulásának növeléséért az emberiség legértékesebb java — az élethez, a békéhez való jog — biztosításához.

A temetési szertartás Bukarestben, az ortodox katedrálisban folyt le augusztus 3-án. A gyászszertartás keretében az Ortodox Egyház részéről Teoctist Arapasu, Moldova és Suceava érseke és Antonie Plămădeală, Erdély érseke búcsúztatták és méltatták szolgálatát. A bukaresti pátriárkai katedrális kriptájába temették el.

A temetésen egyházunkat dr. Kovács Lajos püspök képviselte.

■ *A székelykeresztúr-udvarhelyi egyházkör lelkészei eredményes köz munkát végeztek* április 17-én a nagysolymosi filia templomának javításánál. A köz munkában részt vettek Báró József esperes vezetésével Bencző Dénes, Botha Dénes, Rázmány Csaba, Péterfi Sándor, Jakab Dénes, Kibédi Pál, Pap László, Péter József, Bíró Lajos, Bíró József, Zsigmond Cs. Attila, Szombatfalvi József, Fülöp Dezső, Nyitrai Levente, Rüs Domokos, Lakatos Gyula, Fazakas Dénes, Barabás Áron, Katona Dénes, Orbán Fitori Dezső és Németh Sándor lelkészek.

■ *A homoródalmási egyházközség temploma építésének 200. évfordulóját* szeptember 20—21. napjain ünnepelte meg. Ez alkalomra a gyülekezet példaadó odaadással megújította Isten házát. A szombaton tartott hálaadó istentiszteleten Szász Ferenc kolozsvári-napocai lelkész prédikált, a templom történetét Bencző Dénes helybeli lelkész ismertette. Vasárnap

a szószéki szolgálatot Farkas László korondi lelkész végezte; úrvacsorára előkészítő beszédet Nagy László szőkefalva-széplaki lelkész tartotta. Az ünnepély szeretetvendégséggel ért véget.

■ *Dr. Dana McLean Greeley*

Concordi unitárius lelkész, az észak-amerikai unitárius egyház nemzetközileg elismert és egyházunkban is jól ismert, kiemelkedő személyisége 77 éves korában, július 13-án elhunyt. Lelkészi családból származott, teológiai tanulmányait a Harvard egyetem teológiai fakultásán fejezte be, ahol később doktori fokozatot is nyert. Kiemelkedő lelkészi és egyháztársadalmi tevékenységének elismeréséül választották meg 1958-ban az egyház elnökévé. 1961-ben az ő elnöksége idején egyesült az unitárius és univerzalista egyház, melynek ő lett az első elnöke. 1978—1981 között az Unitárius Világszövetség (IARF) elnöki tisztségét töltötte be.

Mint a szabadelvű vallásos életszemlélet fáradhatatlan prófétája, egész életében az emberi jogok érvényesüléséért, a fajok közti különbség megszüntetéséért és a népek közötti béke megvalósulásáért küzdött. Egyházunk melegszívű barátjaként több alkalommal vezetett unitárius csoportokat országunkba, egyházi életünk megismertetésére és a két egyház közti kapcsolat erősítésére. Emléke legyen áldott.

■ *Az Európai Egyházak Konferenciája* a skóciai Stirlingenben szeptember 4—11. között tartotta meg IX. nagygyűlését. Ezen a gyűlésen megvált tisztségétől G. G. Williams főtitkár, akinek helyébe 1987. január 1-től Jean Fischer svájci protestáns lelkész lép.

■ *40 éves az UNICEF.* Nagy érdeme, hogy a gyermekek iránti felelősségtudatot fenntartja a világban, segélyakcióival hozzájárul a gyermekek életfeltételeinek javításához. Tudatosítja világszerte, hogy az emberiség képes alakítani jövőjét.

■ *Diether Gehrman, az Unitárius Világszövetség (IARF) főtitkára* szeptember 29—október 2 napjain meglátogatta egyházunkat. Ittléte alatt egyházunk elnökségével megtárgyalta a Világszövetség jövő évi munkaprogramját és kongresszusát.

ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE

A Keresztény Magvető előfizetési díja az 1985. évben belföldön és a szocialista országokban évi 100 lej, amelyet belföldön a lelkészi hivatalok útján vagy közvetlenül az egyházi központban (3400 Cluj-Napoca, Lenin út 9) lehet kifizetni.

Magyarországi olvasók a Posta Központi Hírlapiroda külföldi előfizetési osztálya — Budapest VII. Lövölde tér 7 sz. — fiókjánál fizethetnek elő. A többi szocialista országokból a „ROMPRESFILATELIA“ sectorul export-import presă P. O. Box 12—201 telex 10376 prsfir, București, Calea Griviței nr. 64—66 címre kell fizetni.

Az előfizetési díj a nyugati országok részére 200 lej, amely összeg ugyancsak a „ROMPRESFILATELIA“ sectorul export-import presă P. O. Box 12—201 telex 10376 prsfir, București, Calea Griviței nr. 64—66 címre fizetendő.